

Világok között

Ha Báró Alexander von Humboldt, teljes nevén Friedrich Wilhelm Heinrich Alexander Freiherr von Humboldt kapott volna egy meghívót ilyen címmel egy kiállításra, feltétlenül elmegy.

Na, lássuk, miket fognak kitenni az általam ismert világok tárgyai közül, meg persze jó lenne valami az inuitoktól is meg Kínából, Ausztráliából mert ott még nem jártam. (Humboldtot mint földrajztudóst ismerjük, de mielőtt elindult volna megismerni más égtájakat, előtte tanult technológiát, humán tudományokat, pl. görög nyelvet kereskedelmet, bányászatot, kohászatot, meteorológiát, és persze diplomáciai munkássága is ismert. Neki köszönhető hogy Napóleon tábornoka megkímélte a Hohenzollernek Svábsországi birtokait.

Szóval mielőtt más világok megismerésére indult volna, alaposan megismerte azt, amiben élt.

A képek előtt elismerően bólogatott volna.

- Igen, igen. Ezek a gyerekek még ott állnak minden világ küszöbén, képeikben az európai, amerikai, ázsiai képkultúra elemeire ismerhetünk, a kisebbekben erőteljesebb ez a bizonyos multikulti, a nagyobbak már kezdenek rátalálni arra az útra, ami elválik a többitől, amin majd – felnővén - járni fognak.

Aztán a tanárokhoz fordult volna.

- Irigylem Önöket kedves barátaim! Nekem Önök által elképzelhetetlen viszontagságokat kell elszenvednem, hogy megismerhessek más világokat, önöknek elég bemenni a gyerekek közé, és máris ott vannak ezekben a világokban.

Élőben persze nem merném megszakítani, de így írásban közbe vetném: amit itt a falakon látunk, az minőségét tekintve jóval meghaladja az ő Metszőkör színvonalát. Persze, persze, kellett az indítás, azt magam sem vitatom, hogy én – a Metszőkör elindítója – szintén kortárs voltam, de ilyenkor az a jó érzés tölt el, mint az egykori alsóbb osztályú focistát, amikor látja, hogy egyik csapattársa fia Varga Kevin, milyen professzionális tudásig jutott. Ha már az indulás került szóba: neveket kellene itt sorolni, akik nélkül nem lett volna Metszőkör. Balogh Gyusziét, Marton Lászlóét, Senti Ernőét, Tóth Istvánét, meg még jónéhány kollégát, támogató üzemek dolgozóit, meg persze a szellemi támogatókat, és akkor a barátokról még nem is beszéltem, Takács Gézáról, Hadas Miklósról, Elek Istvánról, akik egy olyan világban tartották fontosnak az emberi minőségek megőrzését, ahol ez igencsak korlátok közé volt szorítva. (Zárójelben: pl. nyomdafestéket is csak illegálisan lehetett szerezni, ha boltban vettek, beírta az eladó valamelyik kis nyomda nevét. A sokszorosítás veszélyes volt a rendszerre nézve, a sokszorosítókat figyelte a titkosrendőrség, jelentések készültek a rendszer ellenségeiről, furá módon, a rólam szóló jelentéseket író tiszt mintha maga is helyeselné, hogy vannak ilyen ellenségek.) Ezekről a minőségekről, emberi együttlétekről, amiket ezek a képek is tükröznek szívesen és hosszan beszélnék, de Herr Humboldt még akart valamit mondani.

- Higgyék el, én is ingadoztam annak idején, nekiinduljak-e? Valóban a megismerés vágya hajt, vagy netán önmagam elől menekülök? Önök is olvasták Catilius Severust (

A nagyközönség Marcus Aureliusként ismeri, de ő valójában kényszerű teherként viselte 42 éven át a császári hivatalát, mi is tudósként, filozófusként tiszteljük.)

„Az emberek búvóhelyeket keresnek maguknak: falun, tengerparton, hegyeken. Te magad is szoktál efféle vágyva vágni. Micsoda korlátoltság! Hiszen megteheted, amikor csak akarsz, hogy önmagadba visszavonulj. Mert az ember sehová nyugodtabban, zavartalanabban vissza nem vonulhat, mint saját lelkébe, különösen, ha olyan a belső világa, hogy beletekintve azonnal teljes békeség tölti el. A békeség pedig azonos a lélek harmóniájával. Ne vond tehát meg önmagadtól egyetlen esetben sem ezt a visszavonulást, s újhodj meg lélekedben.

Az ő korában a világot a Római Birodalom jelentette, ami ezen kívül esett, inkább csak elhárítandó veszedelem volt, meg persze határvédő telepések toborzó területe. Nem ismerte a másik nagy birodalmat, Kínát, annak műszaki eredményein igencsak elcsodálkozott volna, Konfúcius gondolatai is szöveget ütöttek volna a fejébe. Jól jött volna neki a szembesülés ezzel a másik világgal, mert hogy birodalma ekkor már komoly betegségekkel küszködött, amit egy nagy pestisjárvány is súlyosbított.

Ha a mai Európában járok, hasonló gondok csíráit vélem felfedezni, mint amit a virágkora utolsó perceit élő birodalomban Marcus Aurelius láthatott, de én megtehetem, hogy más világokban keressek olyan értékeket, amik segíthetnek rajtunk.

Szívesen időznék még Alexander Humboldtnál, meg utódainál, tudósoknál, gondolkodóknál, akik koruk égető problémáira kerestek válaszokat, de mindjárt betelik az oldal, aminél nem illik tovább feltartani a képek előtt álldogállókat. „Fejezze már be, had nézegethessük a képeket, meg örülhessünk egymásnak!”

Befejezem hát Marcus Aureliussal:

„Életelveid legyenek alapvetőek és a lényegre szorítkozók: puszta földidézésük is űzze el minden udvari gondodat, és biztosítsd róla, hogy ha visszatérsz, ne bosszankodj azon, amire visszakérsz.

Mert min is bosszankodnál? Az emberi gonoszágán? Vedd fontolóra a tételt, hogy az eszes lények egymásért vannak, hogy a türelem az igazságosság egy része, hogy az emberek akarataik ellenére hibáznak, hogy hányan már, kik féktelenül gyűlölködtek, gyanakodtak, egymásnak estek, ím, kiterítették és elhamvadtak - s akkor hagyj fel a bosszúsággal.”

